

der alene stod „Forbringere“, er det sandsynligt, at jeg ikke havde rørt derved, men det forekommer mig ikke heldigt at talke Regjeringen eller Kongen, fordi han ikke har hørt paa Forestillinger. Forestillinger kunne være af en saadan Art, at de nok fortjene at høres, og vi kjende saa lidet til dem, og kunne saa lidet blande os i disse Sager, paa en fuldstændig Maade, at det var bedre, at vi slet ikke indblandede os deri. Naar der derimod alene bliver staaende: „Med oprigtig Tilfredsstillelse have vi seet Deres Majestæt hævde vor Frihed og Selvstændighed ligeoverfor Udlandet“, da have vi seet det med Tilfredshed, ikke blot med Hensyn til Forfatningen, men ogsaa med Hensyn til alt det Øvrige, og vi ere da ikke komne ind paa det Punkt, som — man stille det, som man vil — giver vor Adresse, ikke en simpel Henvendelsesform til Kongen, men en polemisk Form, der ikke er rettet mod Kongen, men andetskeds hen. Vi sidde ikke her for at føre Ordkrig med andre Parlater, og vi stulde os selv den Tilfredsstillelse, at vi ikke efterlade de tyske Parlater. Der er for Diebliffet Intet, der for mig er vederstyggeligere end de tyske Parlater, men vi ere godt paa Veie med at efterlade dem, naar vi begynde i en Adresse at polemisere politisk. Det er altsaa det Simpleste, at lade Ordene: „Forestillinger og Forbringere om Ophævelsen af Grundloven af 18de November forrige Aar“, ude af Adressen, og blot talke Hans Majestæt i almindelige Udtryk. — Hvad angaaer mit Forslag til Sætningen: „at sikkre det danske Rige en af Fremmede uafhængig Stilling i Monarkiet“, der gaaer ud paa, at Ordene: „i Monarkiet“ skulle udgaae, da forekommer det mig, at denne Sætning, i Fald mit Forslag ikke vedtages, har alskurat den samme polemiske Karakter, som den forrige, jeg omtalte. Man har sagt om Forfatningen af 18de November 1863, at den ikke var Andet, end hvad der bestod i Forveien. Dette er ikke rigtigt; den er noget meget Andet, vel ikke i dens Form og Indhold, men i dens Titel. Den Forfatning, som bestod i For-

veien, var i onde Tider ved Omstændighedernes Magt bleven tvungen til i sin Udførelse ikke at svare til sin Titel, men dens Titel var vort Bærn, og udtalte paa den ene Side vor Ret, og paa den anden Side vor Beredvillighed. (M. Hage: Det var et daarligt Bærn!) Daarligt Bærn, og daarlig Beredvillighed, det er, som man vil tage det; var Bærnet daarligt, var Beredvilligheden vel ogsaa, men for mig stod det som et berettiget Krav, vi gjorde, og som en Beredvillighed, vi viste; vi stode med aabne Arme og toge imod, hvad der kom. Men nu have vi afflaaret denne Tilstand; vi have lukket Døren i, og forlange, at der skal bankes paa. Jeg har sagt, dengang dette skeet, at det var uheldigt, og jeg troer heller ikke nu, at det er heldigt. Om det er til det Gode eller til det Onde, om det er med Ret eller Uret, at dette er skeet, skal jeg ikke indlade mig paa, men naar man siger, at Forfatningen af 18de November 1863 er det Samme, som var i Forveien, da er dette ikke rigtigt; den er noget ganske Andet. Jeg kan altsaa ikke opgive Forslaget om, at Ordene: „i Monarkiet“ skulle udgaae, og jeg fastholder atter her, at, naar Sætningen bliver staaende, som den staaer, med Fradrag af disse Ord, da have vi ganske almindelig udtalt, at vi ønske, at Kongen skal hævde Rigets Selvstændighed. Vi kunne ikke ikke forlange af Kongen, at han skal hævde mere Selvstændighed, end Riget statsretligt har. Hvilken Selvstændighed det danske Rige statsretligt har, have vi ikke kunnet faae at vide, jeg mener ikke af vore Modstandere, men end ikke af vore Venner. Hvad vi her have med at gjøre er intet Nyt; i 1848 have vi gjenemgaaet den samme Lidelse, og vi have ikke fundet en eneste Magt, som vilde indrømme det, som jeg mener, er vor fulde statsretlige Berettigelse; den meest venstabelige Magt gif ikke længere end til Fyen, den kom ikke engang til Syland. Vi have været paa Veie til at gjøre Fremskridt i denne Henseende lidt efter lidt, og jeg skal ikke sige, om disse Fremskridt ere gaaede tabt, men saa meget er vist, at hver Gang vi